

Escòcia torna a la casella de sortida

“**D**urant les primeres hores d'aquest matí, Escòcia ha votat. Hem renascut com a nació”.

Aquesta era la primera línia del discurs que Alex Salmond va haver de desar al calaix mentre queia la nit del 18 de setembre de 2014 sobre Edimburg.

Salmond era llavors primer ministre escocès i líder de l'SNP (Scottish National Party o Partit Nacional Escocès). Acabava de perdre el referèndum per la independència acordat amb el Govern central britànic de Londres: el 85% de l'electorat hi va participar i un 55% dels

Un any després que al referèndum per la independència d'Escòcia dos milions de vots asseguraren la continuïtat del Regne Unit, el Partit Nacional Escocès considera una segona oportunitat –per les raons que no són.

Reportatge de Victòria Jiménez

vots, una mica més de dos milions, van donar suport al No. Els escocesos van rebutjar l'ocasió d'esdevenir un Estat independent.

El parlament de Salmond, rescatat per a la història moderna d'Escòcia pel diari *The Herald* i publicat a les seues pàgines el passat 16 de setembre, té una lectura vibrant, de frases de construcció lleugera i emotiva sense caure en la pedanteria historicista o el sentimentalisme. Però la seua connexió amb l'Escòcia de l'any 2015 s'ha trencat.

La victòria del No ara fa un any hauria d'haver comportat lògicament la caiguda,

El Temps

**Nova
maqueta**

**Nous
opinants**

**Nou
format**

**Nou
Temps**

**Ja al teu
quiosc**

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltamps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltamps.cat](mailto:subscripcions@eltamps.cat)
o telefona al
902131025.
Us atndrem de
9.00 a 14.00 hores

progressiva si bé imparable, del partit que simbolitzava el projecte per la separació –la reducció de la seua presència a les institucions, al teixit popular de les organitzacions polítiques. Tanmateix, tot i que Alex Salmond no és ni primer ministre ni líder del seu partit, l'SNP compta amb un fort suport popular per governar el país i la seua nova líder i primera ministra escocesa, Nicola Sturgeon, és la personalitat política més estimada, segons la majoria dels sondejos.

La perplexitat que provoquen els afers polítics a Escòcia es multiplica amb les xifres que revelen l'estat de la nació: en les eleccions generals britàniques de maig d'enguany, l'SNP va arrasar literalment l'oposició i va obtenir 56 dels 59 escons que es disputaven a la Cambra dels Comuns per les circumscripcions escoceses. Hi va participar el 71% de la població amb dret a vot, el percentatge més gran registrat des de 1997 a Escòcia.

L'SNP va augmentar el seu vot un 30% i els partits estatals queien entre el 2% i el 18%, mentre que exactament el contrari ocorria a la resta del Regne Unit, on laboristes i conservadors engreixaven la seua presència a costa del col·lapse dels liberals demòcrates.

El disseny polític de la societat escocesa és obvi: no és britànic. Avui, un de cada 50 adults del país és membre de l'SNP i menys del 9% de l'opinió pública pensa que el Govern britànic ha complert les promeses declarades a pocs dies del referèndum de reformar la relació de poder entre Londres i Edimburg.

Les enquestes per les eleccions al Parlament autònom en 2016 tornen a donar la majoria absoluta a l'SNP, el mateix partit al qual els escocesos van causar la derrota més punyent de la seua història quan, finalment, havia arribat al punt culminant, la seua raó d'ésser: la possibilitat de guanyar la independència pel país.

“La campanya del referèndum per la independència va injectar a Escòcia una passió per la política com mai no havíem vist durant generacions”, diu Ailsa Henderson, directora dels estudis de política

i relacions internacionals a la Universitat d'Edimburg.

“Milers d'escocesos van convertir-se per primera vegada en agents polítics actius, i milers més encara van informar-se i investigar el detall dels problemes socials i econòmics que els interessaven per debatre, convèncer o simplement ajudar amics, col·legues i familiars a comprendre'ls. Un any després, aquesta nova manera de fer política ha triomfat”, afirma Henderson.

La professora Henderson afegeix: “Cap dels partits estatals no ha entès encara que Escòcia ha canviat”.

L'escriptor i acadèmic escocès Gerry Hassan es refereix a la transformació política del país després del referèndum per la independència com “el Big Bang”.

“Escòcia, la terra del permís i l'autoritat, ha sofert un canvi fonamental del qual només ara comencem a veure les primeres conseqüències”, explica Hassan, “i del qual el referèndum per la independència ha estat una petita part de l'enorme democratització de la nostra vida pública”.

L'evidència d'aquest terratrèmol social i polític ofereix conclusions contradictòries, però. Una societat amb més activistes i més participativa que mai no ho havia estat abans en els assumptes públics ha generat un partit polític que acumula poder, implantació i xucla l'energia de la resta de petits moviments contestataris, també dels diversos sectors independentistes a hores d'ara gairebé extingits.

“Per a molts, la resposta a aquesta situació és anar a unes eleccions el

**LES ENQUESTES PER
LES ELECCIONS AL
PARLAMENT ESCOCÈS
EL 2016 TORNEN A
DONAR LA MAJORIA A
L'SNP**

→ més aviat possible”, diu Hassan. “Dues enquestes recents ja donen la victòria a la independència; l’SNP i la primera ministra Sturgeon són molt populars, i les forces unionistes han perdut encara més terreny, i ni tan sols semblen tenir la capacitat d’arribar a un acord”.

La probabilitat que la qüestió de la independència torne a protagonitzar l’escena de la política escocesa és tan alta, que a Westminster ja s’aixequen veus d’avís.

El risc que l’SNP pugui, aquesta vegada sí, aconseguir la victòria en un referèndum ha augmentat no tan sols per la força mateixa del partit de Sturgeon, sinó per la delicada fase existencialista del mateix Regne Unit, que ha de celebrar el seu particular referèndum sobre la pertinença a la Unió Europea abans que acabi l’any 2017.

“No és una sinó dues unions les que posem en perill”, ha dit Nick Clegg, l’ex-líder del Partit Liberal Demòcrata i ex-vice-primer ministre. “Si votem a favor d’abandonar la Unió Europea, no tinc cap dubte que l’SNP aprofitarà ben de gust l’ocasió per persuadir la gent d’Escòcia que abandonen el Regne Unit, també”.

La promesa de garantir el vot sobre l’associació britànica a la Unió Europea, tanmateix, era un dels elements centrals del manifest del Partit Conservador amb el qual va guanyar les eleccions.

I encara que el primer ministre, David Cameron, no ha anunciat la data concreta d’aquest referèndum, sí que ha engegat les converses amb altres membres de la Unió en un intent d’assolir nous acords que li permeten assegurar davant el país que el Regne Unit pot continuar-hi associat sense haver de transferir cap més poder a Brussel·les.

LA PROBABILITAT QUE LA QÜESTIÓ DE LA INDEPENDÈNCIA TORNE A PROTAGONITZAR L’ESCENA POLÍTICA ESCOCESA ÉS ALTA

“Hi ha una pregunta de més abast, més important a la qual ens hem d’acabar tard o d’hora”, ha dit Clegg, “quina mena de país volem ser, quin paper volem tenir en el concert de les nacions? Volem liderar Europa, o volem donar l’esquena als nostres veïns?”

El resultat d’aquest referèndum és igualment impossible de predir. El partit més pro-europeu, el liberal demòcrata, passa per moments de gran debilitat. Els conservadors estan dividits i els grups euroescèptics fan més soroll de sabres que mai dintre mateix del gabinet de Govern.

Els laboristes, que tot just ara han escollit un membre de la vella guàrdia socialista com a nou líder, Jeremy Corbyn, parlen de fer campanya a favor de mantenir-se al si de la Unió Europea “si la Unió es reforma”.

“Si el Regne Unit vota per sortir de la Unió Europea, això provocarà un canvi de 180 graus en el debat sobre la independència d’Escòcia”, diu l’acadèmic escocès Hassan. “Fins i tot el fet que el Regne Unit en continue sent part no resol aquest problema, perquè si Cameron aconsegueix un estatus diferenciat

La primera ministra escocesa Nicola Sturgeon, és la personalitat política més estimada, segons la majoria de sondejos.

per al Regne Unit, per què Escòcia no ha de poder decidir sobre la seua forma d'associació amb totes dues unions?"

A Londres, els cervells més joves de la intel·liguència progressista anglesa intenten fer veure a les elits polítiques que Escòcia es troba cada vegada més a prop de la porta de sortida malgrat saber que l'independentisme va perdre un any enrere.

"Als meus oncles anglesos que viuen a Edimburg i voten a l'SNP no els mou un fonamentalisme nacionalista escocès", ha escrit el columnista de *The Guardian*, Owen Jones. "L'avanç de l'SNP és part d'una revolta general contra els poders fàctics que es manifesta per tot el món occidental (...) la desil·lusió davant un ordre social injust, el descontentament del llegat conservador i la desesperança que causa un Partit Laborista que s'ha unit amb els conservadors en la mateixa campanya de la por".

"L'SNP s'emporta en les enquestes a les pròximes eleccions autonòmiques un 60% del vot", afegeix Jones, "la creença que això es pot capgirar en vuit mesos és absurda".

La credibilitat que laboristes i conservadors van usar per decantar la balança cap al No el 18 de setembre de 2014 és avui simple fum, siga quina siga la validesa de les ofertes que els principals partits britànics van signar.

Ningú, ni a Westminster, ni a Hollywood, sembla que tingui les claus per deixar fora de dubte si hi ha hagut o hi haurà progrés en allò que a Londres van batejar com "els Vots amb el poble d'Escòcia": fins ara ha estat impossible la traducció a la pràctica d'"els nous i amplis poders", de "compartir de manera justa els recursos de les quatre nacions", o de "materialitzar un futur millor i més segur" per als escocesos.

L'anomenada Comissió Smith va desenvolupar la lletra petita del contracte. El Govern britànic assegura que hi obeeix, però el Govern escocès diu que això no és cert i que, a més a més, la comissió ha fet una lectura "provin-

➤ EL DISCURS DE LA VICTÒRIA QUE NO VA ARRIBAR

Extractes del discurs d'Alex Salmond si guanyava el Sí en el referèndum per la independència de 18 de setembre de 2014.

➤ "Durant les primeres hores d'aquest matí, Escòcia ha votat Sí. Hem renascut com a nació.

La gent d'aquest regne ha parlat. Escòcia serà independent de nou.

Però oferesc ara i ací la meua mà d'amistat a aquells que van votar No. Ho faig amb respecte per la seua opció diferent, amb admiració per la passió i la fermesa amb què han defensat els seus principis d'oposició, i alhora acceptant que la decepció de la minoria ha de moderar l'esperit de celebració de la majoria.

Perquè som una nació. Una Escòcia. Construïm el futur junts."

➤ "Avui comença una nova manera de fer política, un temps en què les veus de la gent seran escoltades. Un temps en què els desposseïts i els oblidats exerciran els seus drets. Un temps per participar i decidir.

Als amics i familiars que viuen en aquestes

ciana" de les possibilitats que els Vots haurien de comportar de més autonomia per a Escòcia.

"La situació en què ens trobem es que David Cameron i els seus diputats conservadors creuen poder dictar-nos quines competències s'han de transferir i quines no", diu Angus Robertson, portaveu de l'SNP a la Cambra dels Comuns. Més del 90% dels escocesos opinen que Robertson té raó.

Un any després que el No obtingués la victòria en el referèndum escocès per

illes i veuen despertar-se la nostra nova democràcia els diem que Escòcia serà sempre l'amic més proper, el més gran aliat i el company més fidel.

Independència significa igualtat i respecte. Aquests principis definiran la nostra nova, indestructible relació."

➤ "Acabe de parlar amb el primer ministre britànic. Aquest matí hem reafirmat el nostre compromís per treballar de manera positiva perquè la voluntat expressada pel poble es faça realitat. El treball comença immediatament.

Ara bé, és important que el poble d'Escòcia tinga present que avui, demà i durant els pròxims 18 mesos, les nostres vides, empreses i comerços, escoles i hospitals continuaran exactament com abans.

Les converses per resoldre qualsevol diferència amb el Govern de Westminster tindran lloc durant aquest període i faran que la transició a la independència es produeixi sense dificultats."

➤ "Els nostres amics a Europa han de saber que el futur d'Escòcia es basa en la seua participació com a membre de la Unió Europea. El nostre és un camí cap a la inclusió i la cooperació, no l'aïllament."

la independència, l'escenari és el d'un SNP contradictòriament més potent i inclinant-se cap a la segona ronda del referèndum.

"Avui, SNP és sinònim d'independència. I això són males notícies per a la causa de la independència", diu Hassan, "perquè què passarà quan l'SNP perda suport popular, com inevitablement ocorre amb qualsevol partit polític que governa?"

L'SNP té cada dia menys temps per trobar-hi una solució. ●